

KAMEN NA KAMEN

STONE UPON STONE

avtor / author:

Borut Juvanec

naslov knjige / title of the book:Kamen na kamen /
Stone upon Stone**izdajatelj / publisher:**

UL FA in I2, Družba za založništvo

kraj, leto izdaje / place, year of edition:

Ljubljana, 2005

obseg / number of pages:

140 strani, 150 fotografij, 84 skic

recenzenti / reviewers:prof dr Paul Oliver, Oxford
prof dr Christian Lassure, Paris
dr Berislav Horvatič, Zagreb**sofinancer / co-provider of finance:**

ARRS Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS

naklada / number of copies printed:

450 izvodov

prodaja / sale:

I2, Družba za založništvo Kopraska 94 Ljubljana ter UL FA

dodatne informacije / additional information essential for publication:

Knjiga ima abstrakt v angleščini, francoščini, kastilščini, nemščini in v hrvaščini.

Kamen na kamen je verjetno edina slovenska knjiga v slovenskem jeziku, ki se bolje prodaja v Španiji kot doma.

Je razprodana.

Knjiga je opremljena s fotografijami, načrti, skicami, računalniškimi simulacijami, obsega širok razpon informacij in razlag, je plod odkrivanja, raziskovanja in znanstvenih obdelav predvsem znanstvenoraziskovalnega dela na Fakulteti za arhitekturo.

Raziskava o tehniki gradnje suhega kamna je plod dvajsetletnega znanstvenega dela in raziskovanja od Irske do Jemna, od Portugalske do Grčije in vključuje objekte v Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji, na Irskem, v Švici, Italiji, Tuniziji, Sloveniji, na Hrvaškem, v Palestini, na Malti.

Obsega teoretične osnove, razvija obliko, dokazuje odnose in uporabljene proporcije, prikazuje in primerja oblike kot rezultat konstrukcije najbolj preproste arhitekture, vernakularne. Umešča te objekte v prostor in v čas, saj so najstarejše rešitve iz četrtega tisočletja pred štetjem, najmlajše pa so grajene pravzaprav danes.

Konstrukcijski princip je korbeling, v dveh dimenzijah je to previsevanje, v treh dimenzijah pa je rezultat nepravna kupola. Konstrukcija je sestav dveh plasti: prva je konstruktivna, druga predstavlja okvir kot protiobtežbo in kot odvod vode. Vmes je lahko - pa ne povsod - polnilo.

Oblike so razne: od skoraj popolne polkrogle (crot, Švica) do stopničastih izvedb (najbolj znane so na Balearih, pa v franciji, v Pugliji in še kje) z izrazitim obodom strehe, obliko strehe definira nasutje (bombo, Španija), okroglega, kvadratnega ali podolgastega tlorisa, kjer je zunanja oblika enaka notranji ali pa tudi ne.

Najpomembnejši je konstrukcijski princip: vsa zatočišča so grajena s pomočjo kvadratnega korena iz tri polovic: neuki graditelj ga je konstruiral s pomočjo enakostraničnega trikotnika ali s tremi enako dolgimi palicami. Višji objekti so razdeljeni v dve nadstropji, nižjih ni: v zgodovini so se že zdavnaj podrli. To potrjuje uporabo enakostraničnega trikotnika in umnega dela preprostega graditelja že od pradavnine, v uporabi pa je še danes.

The book comes with photographs, designs, sketches, computer simulations, and contains a wide range of information and interpretation. It is the fruit of discovery, research and scientific treatment embracing primarily the scientific research at the Faculty of Architecture.

The research paper on the technique of drystone masonry is the fruit of twenty years of scientific work and research from Ireland to Yemen, Portugal to Greece, and includes constructions from Great Britain, France, Germany, Ireland, Switzerland, Italy, Tunisia, Slovenia, Croatia, Palestine and Malta.

It encompasses theoretical basics, pursues the evolution of forms, offers evidence of relationships and applied proportions, and shows and compares forms resulting from the simplest among architectures, the vernacular one. Then it places these structures in space and time because, after all, the oldest come from the 4th millennium B.C and the newest are being built right now.

The constructional principle is corbelling; in two dimensions it is "overhanging", the higher layer overhanging the lower one; in three dimensions, it results in a false cupola. The construction is a composition of two layers: the first is constructional; the second one is the frame, and acts as a counterweight and drainage. In between, there may be filler, depending on the climatic environment.

There are various shapes: from almost a perfect sphere (crot, Switzerland) to versions with revetments resembling steps (the best known are in the Balearics, France, Puglia...) and pronounced vaulted roofs; the shape of the roof is defined by filler i.e. by gravelling (bombo, Spain); the ground plans are circular, square or oblong, and the exterior shape may equal the interior, but not necessarily.

What is most important is the construction principle: all shelters are built by means of half the square root of three: the simple builder constructed it with the help of an equilateral triangle or with three equally long sticks. Higher structures are divided into two storeys; there are no lower ones - they have all collapsed.

Iz ocene prof Christiana Lassurja

Avec "Kamen na Kamen" (Pierre sur Pierre), le professeur Juvanec parachève sa quête, nous livrant ses conclusions, marquées du sceau du théoricien de l'architecture qu'il est. Les références aux architectures préhistorique et antique abondent, les proportions des édifices sont étudiées, le nombre d'or est traqué.

Incontestablement, par l'étendue de son domaine géographique, par son souci du relevé architectural, par ses allusions aux architectures nobles, l'auteur se situe dans la lignée d'un Gustav Rohlfs (Primitive Kuppelbauten in Europa, 1957) ou d'un Hans Soeder (Urformen der Abendländischen Baukunst in Italien und dem Alpenraum, 1964). "Kamen na Kamen" est une contribution majeure à la connaissance des cabanes en pierre sèche de l'Europe de l'Ouest.

Iz ocene dr Berislava Horvatića

Ovo je knjiga o suhozidnoj pučkoj (tradicijskoj, vernakularnoj) arhitekturi, a napisao ju je arhitekt. Budući da su se tom tematikom zadnjih stotinjak godina uglavnom bavili etnolozi, uz ponekog povjesničara umjetnosti i arheologa, ova je knjiga iznimno dobrodošla. Arhitektura arhitektima! Ne samo arhitektima, ali ponajprije arhitektima.

I još nešto: Jednu raniju, radnu verziju ove knjige prolistali su, s velikim zanimanjem, i neki pastiri na otoku Krku, kojima je suhozid svakodnevnica. Jedan od njih je potom posve samostalno (i točno!) zaključio da je autorova centralna teza univerzalnost unutarnje nosive konstrukcije, unatoč raznolikosti vanjskih oblika. Dakle, ova stručna i teorijska knjiga, namijenjena prije svega znanstvenicima, stručnjacima, pokazala se ne samo zanimljivom, nego u svojim bitnim aspektima i razumljivom i neukim ljudima, koji znaju koristiti pamet. Knjizi i njezinom autoru je to svakako visok kompliment, tim više što potvrđuje i jednu od osnovnih misli knjige same.

Iz ocene prof dr Paula Oliverja

I think it is a very interesting and beautifully presented work, which will be greatly valued by architects, conservationists and architectural students alike. I hope and believe that its publication will ensure that the importance and great age of this remarkable stone building tradition distributed over much of Europe is recognised, and that examples will be preserved for the study and pleasure of future generations.

